

Lederen av Norsk medisinstudentforening, Erlend Strønen, vil gjøre det bedre og lettere å være medisinstudent. Forskerspiren fra Os lot seg engasjere til fagforeningsarbeid da turnusdebattene begynte å rase over landet.

Intervjuet: Erlend Strønen

Vil bedre studentenes kår

Erlend Strønen er kommet halvveis i legestudiet i Oslo. For tiden går dagene med til å forske og være leder for Norsk medisinstudentforening (Nmf), som er fagforeningen for norske medisinstudenter i Norge og utlandet. Før han begynte å studere var han et år i USA på utveksling og et år på bibelskole i Grimstad. Det var en brå overgang til USA fra hverdagen på Danielsens videregående i Bergen by.

Kulturkollisjon

– Det ene året på videregående tok jeg i Minnesota på en kristen og veldig konservativ internatskole. Det var en spesiell, men morsom opplevelse. Det var en utfordring å flytte til et annet land med en helt annen kultur, og jeg flyttet også hjemmefra for første gang. Mange av de som reiser ut under skolegangen, bor hos en familie, men vi bodde på internat. Dagene var fylt med aktiviteter. Etter skolen hadde man sport, og deretter var det obligatorisk leksetid. Du hadde en time til disposisjon før portforbudet klokken 22. Hvis man ikke hadde vanskelig for å innrette seg, kunne man ha det veldig gøy.

– Hva lærte du av oppholdet?

– Jeg tror at alle som reiser ut på den måten, kommer tilbake med en god porsjon selvstendighet. Ved å bo på internatskole lærer du også å takle mange typer mennesker på en ok måte. Du er nødt til å unngå de verste konfliktene for å holde hodet over vannet.

At det ble bibelskole etter artium, var nesten tilfeldig.

– Jeg og noen kamerater snakket i en gymtime om hva vi skulle gjøre etter videregående. Vi følte oss verken klare for å studere eller å reise i militæret. Denne gymtimen hadde vi volleyball, og det er en aktivitet kristne skoler er beryktet for å drive mye med. En av oss foreslo at vi skulle dra på bibelskole og spille volleyball. Bibelskole ble det, men det ble ikke så mye volleyball. Erlend Strønen gikk på musikklinjen.

Han er kjent for å være utpreget musikkalsk, og forteller deg gjerne hvilke musikkbutikker du skal oppsøke for å få god service og de riktige innspillene.

– Har du alltid drevet med musikk?

– Til det må jeg svare både ja og nei. Jeg kom litt sent i gang, og begynte å spille fiolin i åttende klasse. Da begynte jeg samtidig i kor.

Etter én uke i Oslo ble han med i Via Cantus etter å ha sett en lapp på en lykestolpe om at de trengte nye sangere. Fiolinen er derimot lagt på hylla, det er blitt liten tid til systematisk øving.

– For et år siden måtte jeg si til meg selv at jeg ikke lenger *spiller* fiolin. Hvis jeg tar frem fiolinen, er det bare for gøy.

Ble tidlig leder

Når han tenker seg om, har han hatt flere verv, men ifølge ham selv er det først på medisinstudiet han har begynt å «stille seg sånn ut», som han selv sier. At han ble med i Norsk medisinstudentforening, var mer eller mindre en tilfeldighet.

– Turnusdebatten raste med høy temperatur på fakultetet høsten 2000. Etter et studentmøte våren 2001 tenkte jeg at jeg måtte se hva denne foreningen gjorde. Jeg hadde sansen for en blanding av politikk og fagforeningsarbeid. Lokallaget var inne i en uskiftningsfase, og jeg ble den heldige vinner av ledervervet allerede høsten 2001.

– Hva er foreningens viktigste oppgaver?

– Vi er først og fremst en fagforening for medisinstudenter, og den jobben er det faktisk bare vi som gjør. Fordi vi er landsomfattende, kan vi ta opp saker med sentrale myndigheter. Vi har også Legeforeningen i ryggen, og det er en stor styrke for oss, både når det gjelder kontakter og ressurser. Vi vil gjøre det lettere og bedre å være medisinstudent, vi vil at studentene skal ha det best mulig.

– Har medisinstudenter det dårligere enn andre studenter?

– Nei, det tror jeg ikke, men vi står stadig overfor utfordringer. Sparekniven truer

smågruppeundervisning og det trues med å avvikle kontinuasjonseksamener. Vi er også opptatt av at medisinstudenter skal få bedre lønn etter hvert som de gjennom studiet får mer kompetanse og ansvar. Når studentene står sammen, er vi sterke. Jeg er opptatt av at hver enkelt skal slippe å kjempe alene.

– Hva slags henvendelser får dere?

– Før sommeren får vi veldig mange forespørsler om lønn og rettigheter i arbeidslivet. Noen har fått urimelige tjenesteplaner, og da kan vi fortelle dem hva de har krav på og hvorfor. Mange steder er arbeidsgiver lite raus med den type informasjon. Vi har også gått inn i konkrete saker, hvor arbeidsgiver har oppført seg kritikkverdig overfor flere studenter. Noe vi også får mye tilbakemelding på, er turnus. Vi jobber med det folk er opptatt av. Det viser seg i engasjementet fra medlemmene, og det viser at vi bruker tiden på de rette tingene.

Forsker og student

Så avbryter mobiltelefonen, og Strønen unnskylder seg, men han må svare. Det kommer ord som «supernatant» og «avlesning». For tiden er han først og fremst forsker på forskerlinjen, ikke student.

– Da jeg begynte på medisinstudiet, leste jeg en artikkel om noen som hadde tatt pause for å forske i løpet av studiet, og det var en tanke som tiltrakk meg. I løpet av legestudiet er det mye informasjon som skal på plass. Fagområdet er stort og jeg følte behov for å fordype meg i noe. Jeg hadde allerede bestemt meg for å bli studentstipendiat da muligheten til å bli med på forskerlinjen kom dalende i fanget mitt. For min del kunne ikke opprettelsen av dette tilbudet passet bedre.

Prosjektet som Strønen jobber med, foregår ved Immunologisk institutt. Det dreier seg om behandling av leukemi ved transplantasjon av allogene, HLA-inkompatible T-celler.

Erlend Strønen

Født 25. juni 1980

- Studerer medisin ved Universitetet i Oslo
- Forskerlinjen 2003–04
- Leder av Norsk medisinstudentforening 2001–

Foto Marit Tveito

– Det er et prosjekt i skjæringspunktet mellom basalfag og klinikk, og det synes jeg er en viktig kombinasjon. Det er laboratorieforskning med en klinisk problemstilling. Vi ønsker å utvikle en behandling for leukemipasienter som i dag ikke har et kurativt potensial. Det er spennende å se at forskning kan gi direkte resultater for høyst reelle pasienter.

– Nyten av forskerlinjen har den siste tiden vært oppe til diskusjon, og noen stiller spørsmål ved om den har livets rett. Hva mener du?

– Det er for tidlig å si om linjen rekrutterer fremtidige forskere, men det som er sikkert, er at den har skapt et stort forskningsengasjement blant medisinstudentene. Jeg tror det er viktig å rekruttere studenter til slikt arbeid, og det er lettere når det legges til rette for det på denne måten. Studentene kommer også tidlig i kontakt med gode forskningsmiljøer. Jeg tror man hefter noen på forskning, det er min påstand. Det er typisk at man lanserer noe med brask og bram, og så når vanskelighetene kommer, blir det fort snakk om nedleggelser. Man må være villig til å satse litt for å skape god medisinsk forskning.

– Hva tror du er viktig for å rekruttere nye forskere?

– Man må som sagt knipe forskeremner tidlig. Dessuten er vi nødt til å bedre vilkårene for dem som forsker. Det er et stort gap i lønn mellom assistentleger og doktorgradsstipendiater. Det er et problem, det er ikke alle som har råd til å gå ned i lønn for å forske. Jeg tror en god løsning er stillinger som gir rom for både klinisk arbeid og forskning. Det vil sykehusavdelingene få igjen for med renter. Ved å gjøre stillingene attraktive vil vi tiltrekke gode forskeremner.

Strønen synes det er vanskelig å svare på hvorfor han valgte å studere medisin.

– Jeg har fått det spørsmålet mange ganger, og har fremdeles ikke funnet noe godt svar. Jeg er ikke en av dem som alltid har visst at jeg skulle bli lege. Det var noe jeg bestemte meg for mot slutten av videre-

gående. Kombinasjonen av håndverk, kontakt med mennesker og avansert teori er det jeg synes er spennende. Du har et praktisk arbeid og bruker kunnskapen direkte.

Viktig turnus

Vi kommer til det uunngåelige temaet turnus. Strønen engasjerte seg i foreningen da debattene begynte å rase. Turnus er fremdeles et hett tema blant studentene. Strønen mener turnusordningen fremdeles har sin plass i legeutdanningen.

– Med vårt utdanningssystem blir turnus nødvendig. Mengden praktisk trening i løpet av studiet er for liten til at vi kan arbeide selvstendig etter endt utdanning. Turnus er viktig både for mengdetrening og for å skape seg en identitet som lege. Det forutsetter en velfungerende ordning med selvstendig arbeid under veiledning. Man må se mange nok pasienter og gå mange nok vakter. Vi ser dessverre at dette av og til svikter. Ved noen sykehus får ikke turnuslegene gå nattevakter, ved andre sykehus får de ikke gå vakt alene. Ved noen få sykehus har turnuskandidater nærmest en hospitantrolle. Når alt dette er sagt, er det selvfølgelig fremdeles mange som får en god turnustjeneste.

Mange medisinstudenter er opprørt over at tiden mellom trekning og turnus blir kortere og kortere. Ved høstens trekning er det fem måneder mellom valg av turnusplass og jobbstart. Valgfri venting med garantert plass i neste trekning var tidligere mulig, men dette er ikke lenger et alternativ.

– Vi ser ingen grunn til at valg og trekning skal legges så sent som det gjøres i dag. Vi ser at Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH) har et behov for å fylle opp plasser som blir ledige, og dermed vil ha disse to tidspunktene nærmest mulig i tid. Mange av våre medlemmer opplever at autorisasjonskontoret har liten forståelse for at også medisinstudenter har behov for å planlegge. Mange har forhold, barn og økonomiske forpliktelser. Da kan man ikke ta en plass som

dukker opp med en ukes varsel. Organiseringen gjør studentene frustrerte og kanskje mindre fleksible. Det vil alltid være plasser som plutselig blir ledige fordi turnusleger blir gravide og syke som alle andre. Vi må ha en ordning som tar hensyn til dette. Vi har eksempler på at medstudenter blir møtt med respektløshet, og det synes vi er alvorlig. Medisinstudentforeningen er stadig i dialog med Statens autorisasjonskontor for helsepersonell og Sosial- og helsedirektoratet, men det er tydelig at vi har ulike ståsteder i denne debatten.

– Du kjenner godt til medisinstudentenes utfordringer. Hva tror du blir utfordringen for vår generasjon leger?

– Jeg tror vi kommer til å måtte jobbe for å ivareta vår faglige autoritet. Vi er de mest kompetente til å diagnostisere og behandle pasienter, og vi skal fremdeles være de som har det siste ordet på disse områdene. Vi merker presset fra andre yrkesgrupper som vil overta tradisjonelle legeoppgaver.

Strønen innrømmer at det er en stor og krevende jobb å lede en organisasjon som Norsk medisinstudentforening, men synes han får mye igjen for timene som går med.

– Det er gøy, og det er en viktig motivasjonsfaktor. Det er mange hyggelige og dyktige tillitsvalgte, og jeg er heldig som blir kjent med så mange. Jeg lærer mye og får et stort nettverk. Det aller viktigste for meg er kanskje at jeg får anledning til å påvirke min egen og andre medisinstudenters hverdag og fremtid.

Marit Tveito

marittveito@hotmail.com
Universitetet i Oslo